

F. t. l. vedr. de kommunale styrelseslove

Lovforslag nr. L 175. Fremsat den 19. januar 1994 af indenrigsministeren (Birte Weiss)

Forslag

til

Lov om ændring af de kommunale styrelseslove

(Lokaludvalg m.v.)

§ 1

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 526 af 22. juni 1993, foretages følgende ændringer:

1. § 41 a affattes således:

»§ 41 a. Beslutning om fastsættelse af beta- ling fra borgerne for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder og for benyttelse af sociale institutioner og ordninger m.v. samt skolefritidsordninger skal træffes af kommunalbestyrelsen.«

2. § 61 c, stk. 3, ophæves.

3. Efter § 65 c indsættes:

»§ 65 d. En kommunalbestyrelse kan træffe be- stemmelse om nedsættelse af lokaludvalg, her- under om henlæggelse af beslutningskompe- tence til lokaludvalgene i nærmere angivne kommunale anliggender. Lokaludvalgenes medlemmer vælges af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at et antal observatører deltager i lokaludvalgenes møder, samt at observatørerne modtager di- æter, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og befordringsgodtgørelse m.v. efter reglerne i § 16.

Stk. 2. Til selvstændig varetagelse af lokal- udvalg kan henlægges opgaver inden for føl- gende områder:

1) Opgaver vedrørende tilvejebringelse af lo- kalplaner, jf. kap. 5 og 6 i lov om planlæg- ning, inden for områder, der i kommune- planens rammer er udlagt til boligformål.

2) Dispensationer fra lokalplaner og byplan- vedtægter, jf. §§ 19, 20 og 21, stk. 1, i lov om planlægning, inden for de i nr. 1 nævn- te områder.

3) Opgaver vedrørende servitutbestemmel- ser, jf. § 43 i lov om planlægning for så vidt angår ejendomme inden for de i nr. 1 nævnte områder.

4) Opgaver vedrørende trafiksikring, trafik- sanering og færdselsregulerende foran- staltninger, jf. kap. 2 i lov om offentlige ve- je og § 44 i lov om private fællesveje.

5) Opgaver vedrørende vedligeholdelse og istandsættelse af private fællesveje, jf. kap. 6 og 10 i lov om private fællesveje.

6) Opgaver vedrørende støjulemper i forbin- delse med fritidsaktiviteter, jf. § 42 i lov om miljøbeskyttelse.

7) Opgaver efter regler vedrørende forure- ning, der er fastsat i medfør af §§ 16 og 18 i lov om miljøbeskyttelse.

8) Opgaver efter kap. 6 i lov om folkeskolen.

9) Opgaver vedrørende dagpleje og daginsti- tutioner, jf. kap. 14 og 16 i lov om social bistand.

10) Opgaver efter de uskrevne retsregler om kommunernes opgavevaretagelse.

Stk. 3. Såfremt kommunalbestyrelsen i hen- hold til stk. 2 henlægger opgaver til lokalud- valgenes selvstændige varetagelse, skal de nærmere regler om lokaludvalgene og deres virksomhed fastsættes i et regulativ. I regulati- vet kan der fastsættes bestemmelse om, at for- manden tillægges et vederlag. I øvrigt kan der i regulativet træffes bestemmelser, herunder be- stemmelser om fravigelser af denne lovs ind-

hold, som oprettelsen af lokaludvalg gør ønskelige.

Stk. 4. Regulativet om lokaludvalg skal vedtages af kommunalbestyrelsen efter de regler, som gælder for vedtagelse af kommunens styrelsesvedtægt, jf. § 2, stk. 2, og godkendes af indenrigsministeren efter forhandling med vedkommende minister. Bekendtgørelse om regulativet og om ændringer heri skal indrykkes i den lokale presse efter kommunalbestyrelsens bestemmelse. Bekendtgørelse skal ske 2 gange med mindst 6 dages mellemrum. Regulativet skal være tilgængeligt for kommunens beboere.

Stk. 5. Lokaludvalgenes afgørelser vedrørende anliggender, der i henhold til stk. 2 er henlagt til lokaludvalgenes selvstændige varetagelse, kan indbringes for overordnede myndigheder i samme omfang, som hvis de var truffet af kommunalbestyrelsen.

Stk. 6. Reglerne i §§ 61, 61 b, 61 c og 63 finder tilsvarende anvendelse på lokaludvalgene og deres medlemmer.«

§ 2

I lov om Københavns kommunes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 527 af 22. juni 1993, foretages følgende ændringer:

1. § 42 a affattes således:

»§ 42 a. Beslutning om fastsættelse af betaling fra borgerne for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder og for benyttelse af sociale institutioner og ordninger m.v. samt skolefritidsordninger skal træffes af borgerrepræsentationen.«

2. § 48 b, *stk. 3*, ophæves.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. august 1994.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets indhold

Lovforslaget omfatter følgende forslag:

- tilvejebringelse af hjemmel til at nedsætte lokaludvalg med selvstændig beslutningskompetence
- ændring af bestemmelsen om delegationsforbud på takstfastsættelsesområdet
- ophævelse af bestemmelsen om statsadvokatens påtalekompetence i sager om kommunalbestyrelsesmedlemmers grove pligtforsømmelse.

1.1. Lokaludvalg med selvstændig beslutningskompetence

Forslaget om indførelse af regler om lokaludvalg i den kommunale styrelseslov har baggrund i den hjemmel, der har været i frikommuneloven, til at nedsætte lokaludvalg med selvstændig beslutningskompetence. Denne hjemmel har været benyttet af Herlev Kommune og – i mindre omfang – af Ejby Kommune. Da frikommuneprojektet er ophørt den 31. december 1993, skal reglerne herom i den foreslåede nye § 65 d muliggøre, at kommuner også fremtidig kan nedsætte lokaludvalg, der er valgt af kommunalbestyrelsen, til selvstændigt at varetage nærmere angivne opgaver.

Herlev Kommune og de 2 lokaludvalg, der er nedsat i kommunen, har i forbindelse med afviklingen af frikommuneprojektet tilkendegivet, at forsøget har været en succes, og at der ønskes tilvejebragt hjemmel i lovgivningen til nedsættelse af lokaludvalg med selvstændige beføjelser. Herlev Kommune har ønsket at nedsætte 4 lokaludvalg. For at sikre, at Herlev Kommunes hidtidige 2 lokaludvalg kunne vælges på det konstituerende møde i december 1993 og fortsætte deres virksomhed fra valgperiodens begyndelse den 1. januar 1994, blev der i lov nr. 895 af 30. november 1993 om forlængelse af visse frikommuneforsøg tilvejebragt hjemmel til, at Herlev Kommunes forsøg kan videreføres indtil den 1. august 1994.

Herlev Kommunes forsøg med lokaludvalg blev iværksat i 1986. Hvert lokaludvalg består af 9 med-

lemmer udpeget af kommunalbestyrelsen samt 4 observatører. Inden for sit stedlige område varetager hvert lokaludvalg i Herlev Kommune selvstændigt forvaltningen af en række opgaver på det tekniske område og arealanvendelsesområdet, miljøområdet, skole- og fritidsområdet, det kulturelle område og det sociale område.

Formålet med forsøget i Herlev Kommune har været at øge borgernes interesse for og indflydelse på de kommunale beslutninger. Forsøget er midtvejs blevet positivt evalueret af Amtskommunernes og Kommunernes Forskningsinstitut i rapporten »Lokaludvalg – en vej til demokrati og effektivitet?«.

De opgaver, der efter § 65 d, stk. 2, vil kunne overlades til selvstændig varetagelse af lokaludvalg svarer i store træk til de opgaver, der efter frikommuneregulativ nr. 5 a for Herlev Kommune om overladelse af beslutningskompetence i visse kommunale anliggender til lokaludvalg er henlagt til kommunens lokaludvalg. Spørgsmålet om tilvejebringelse af hjemmel til nedsættelse af lokaludvalg er i øvrigt behandlet i betænkning nr. 798/1977 om kommunalt nærdemokrati og i betænkning nr. 1114/1987 om Københavns Kommunes styrelse.

Ejby Kommune har i forbindelse med afviklingen af frikommuneprojektet tilkendegivet, at kommunens lokaludvalg vil blive nedsat med hjemmel i styrelseslovens § 17, stk. 4 (efter forslaget nu § 65 d, stk. 1), idet udvalgene ikke ønskes tillagt selvstændige beføjelser.

Bestemmelsen i § 65 d i den kommunale styrelseslov giver mulighed for, at der kan henlægges nærmere bestemte opgaver til selvstændig varetagelse i lokaludvalg, som er valgt af kommunalbestyrelsen. Herved får kommunerne en udvidet adgang til at inddrage borgerne i den kommunale beslutningsproces og herigennem styrke nærdemokratiet.

Lokaludvalg vil kunne få tillagt kompetence til at varetage opgaver inden for de samme områder, som lokaludvalgene i Herlev Kommune hidtil har varetaget, dvs. inden for det tekniske område og arealanvendelsesområdet, miljøområdet, skole- og fritidsområdet, det kulturelle område og det sociale områ-

de, jf. herved nærmere § 65 d, stk. 2. Endvidere vil kommunalbestyrelsen kunne delegerere kompetence til lokaludvalg efter de almindelige regler herom, således at lokaludvalgene ved løsningen af sådanne opgaver er underlagt kommunalbestyrelsens beslutninger.

Hvis et lokaludvalg i henhold til den foreslåede § 65 d, stk. 2, får tillagt en selvstændig kompetence, skal kommunalbestyrelsen i et regulativ fastsætte de nærmere regler for lokaludvalgene og deres virksomhed. Regulativet skal vedtages efter de samme regler, som gælder for styrelsesvedtægter, samt godkendes af indenrigsministeren efter forhandling med vedkommende ressortminister.

Da henlæggelse af opgaver til lokaludvalg med selvstændig beslutningskompetence indebærer en væsentlig fravigelse af almindelige regler, hvorefter kommunalbestyrelsen i kommunale anliggender er det generelt kompetente organ i kommunen, jf. den kommunale styrelseslovs § 2, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen endvidere foretage bekendtgørelse herom 2 gange i den lokale presse, jf. § 65 d, stk. 4.

Tilsynet med lokaludvalgene varetages af de almindelige kommunale tilsynsmyndigheder – tilsynsrådene og for så vidt angår Frederiksberg Kommune indenrigsministeren – der kan anvende sanktioner over for lokaludvalgene og deres medlemmer svarende til dem, som kan anvendes over for kommunalbestyrelsen og dens medlemmer.

1.2. Ændring af delegationsforbudet på takstfastsættelsesområdet

Bestemmelsen i den kommunale styrelseslovs § 41 a om delegationsforbud på takstfastsættelsesområdet har følgende ordlyd:

»Beslutning om fastsættelse af betaling for ydelser til borgerne og om betalingens størrelse skal træffes af kommunalbestyrelsen i et møde.«

Formålet med forslaget om ændring af § 41 a i den kommunale styrelseslov og den tilsvarende bestemmelse i § 42 a i den københavnske styrelseslov er at begrænse rækkevidden af det i bestemmelsen indeholdte delegationsforbud, der i praksis har vist sig at medføre u hensigtsmæssige og i et vist omfang også utilsigtede konsekvenser.

De nævnte bestemmelser blev indført i de kommunale styrelseslove ved lov nr. 479 af 24. juni 1992. Vedrørende tilblivelsen af de nævnte bestemmelser henvises til Folketingstidende 1991/92 sp. 8899, 9421, 10611 og 10883, tillæg A sp. 6435 og tillæg B sp. 2379.

Baggrunden for lovbestemmelserne var et ønske om at opnå fuld åbenhed om fastsættelsen af alle

takster, således at borgerne kunne kende de kriterier og overvejelser, der er grundlaget for beslutningerne om taksternes størrelse. I bemærkningerne til lovforslaget var særligt nævnt betalingen for daginstitutioner, dagpleje, madudbringning, tandbehandling, renovation, vandforsyning, vandafladning, haveaffald, fritidsforanstaltninger, museer, biografer, benyttelse af svømmehal og ekspeditionsgebyrer.

Delegationsforbudet i de nævnte bestemmelser i styrelseslovene omfatter imidlertid alle sager om fastsættelse af betaling for kommunale ydelser til borgerne og dermed også en lang række mindre takster for forskellige ydelser i forbindelse med institutionsbenyttelse, kommunale aktiviteter m.v.

Hertil kommer, at der – især inden for det kulturelle område og fritidsområdet – er mange og differentierede takster, som i større eller mindre omfang er omkostningsbestemte og som følge heraf hyppigt ændres.

Fra kommunal side har det været fremført, at delegationsforbudet vedrørende enhver form for takstfastsættelse har lagt hindringer i vejen for den decentralisering, der i disse år foregår i kommunerne – fra centralt niveau til institutionsniveau, ofte i forbindelse med etablering af brugerbestyrelser eller andre organer med borgerindflydelse.

På denne baggrund har Kommunernes Landsforening i en henvendelse af 30. marts 1993 til Folketingets Kommunaludvalg påpeget de u hensigtsmæssige og utilsigtede virkninger af det indførte generelle delegationsforbud med hensyn til takstfastsættelse. Efter landsforeningens opfattelse har delegationsforbudet fået et videre anvendelsesområde end oprindeligt forudsat, og landsforeningen har derfor givet udtryk for, at delegationsforbudet må ophæves eller begrænses til alene at omfatte takster, der i særlig grad må anses for at have almenhedens interesse.

I en kommentar af 14. april 1993 tilkendegav Indenrigsministeriet over for Kommunaludvalget, at ministeriet var enig med landsforeningen i, at delegationsforbudet syntes at være for vidtgående, og at ministeriet derfor ville undersøge mulighederne for en begrænsning og præcisering af delegationsforbudet med hensyn til takstfastsættelse. Ministeriets kommentarer til landsforeningens henvendelse er optrykt i Folketingstidende 1992/93, tillæg B, sp. 1149 ff.

Med det foreliggende forslag til ændring af delegationsforbudet vil bestemmelserne om, hvilke takster der skal vedtages af kommunalbestyrelsen (borgerrepræsentationen) i et møde, blive begrænset til at gælde fastsættelsen af betalingen for benyttelsen af sociale institutioner og de forskellige sociale serviceordninger, der tilbydes borgerne, betalingen for

skolefritidsordninger samt betalingen for ydelser fra kommunale forsyningsvirksomheder.

Hermed vil de foreslåede bestemmelser – og dermed delegationsforbudet – omfatte de takster, der særligt var nævnt i bemærkningerne til lovbestemmelserne, bortset fra taksterne inden for det kulturelle område og fritidsområdet samt ekspeditionsgebyrer. Delegationsforbudet vil dermed blive begrænset til at gælde taksterne for de lovbestemte og traditionelle kommunale serviceydelser, der er af almen betydning, og som tillige har en væsentlig økonomisk betydning for borgerne.

For samtidig generelt at sikre en åbenhed om de forskellige takster, der gælder for de kommunale ydelser til borgerne, vil det i Budget- og regnskabssystemet for kommuner og amtskommuner blive foreskrevet, at der i forbindelse med den årlige budgetbehandling skal foreligge et bilag med oplysning om størrelsen af kommunale takster, der ligger til grund for budgetforslaget. De nærmere regler om takstbilaget vil blive fastsat efter drøftelse i det under Indenrigsministeriet nedsatte Budget- og Regnskabsråd.

1.3. Ophævelse af bestemmelsen om statsadvokatens påtalekompetence i sager om kommunalbestyrelsesmedlemmers strafbare pligttilsidesættelser

Forslaget er en konsekvens af ændringerne i påtalereglerne i retsplejelovens kapitel 65, jf. lov nr. 385 af 20. maj 1992, hvorefter offentlig påtale tilkommer politimesteren, medmindre andet er fastsat i retsplejeloven eller i regler fastsat i medfør af loven, jf. § 719, stk. 1. I bemærkningerne til lovændringen er det nævnt, at den ændrede kompetencefordeling må medføre, at bestemmelser i særlovgivningen, hvorefter påtalekompetencen tilkommer statsadvokaten, må ophæves.

Det må imidlertid fortsat anses for rigtigst, at statsadvokaten har påtalekompetence i sager om straf for folkevalgte for pligtforsømmelser.

Det vil derfor ved administrative forskrifter udstedt af Rigsadvokaten efter bemyndigelse fra Justitsministeriet i henhold til retsplejelovens § 719, stk. 3, blive fastsat, at det fortsat er statsadvokaten, der har påtalekompetencen i sådanne sager.

2. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser.

Lovforslaget vil ikke medføre nogen økonomiske eller administrative konsekvenser for staten. Lovforslaget er ikke omfattet af reglerne om Det Udvidede Totalbalanceprincip, da det er frivilligt for den enkelte kommunalbestyrelse, om den ønsker at oprette lokaludvalg.

3. Hørte myndigheder

Lovforslaget har været forelagt Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark samt Københavns og Frederiksberg Kommuner. Endvidere har forslaget særskilt været forelagt Herlev og Ejby Kommuner.

Lovforslaget har herudover været forelagt Statsministeriet, Justitsministeriet, Finansministeriet (Budgetdepartementet og Administrations- og Personaledepartementet), Kulturministeriet, Miljøministeriet, Socialministeriet, Trafikministeriet og Undervisningsministeriet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Delegationsforbudet på takstfastsættelsesområdet indskrænkes, således at alene takster, der i særlig grad må antages at have almenhedens interesse, er omfattet af bestemmelsen.

De takster, der herefter skal vedtages af kommunalbestyrelsen på et møde, vedrører betalingen for benyttelse af sociale institutioner og forskellige serviceordninger, f. eks. madudbringning, samt skolefritidsordninger. Endvidere vil alle betalinger for ydelser vedrørende forsyningsvirksomhed (el, gas, vand, affaldsbortskaffelse m.v.) være omfattet af delegationsforbudet.

Takster på andre områder, herunder det kulturelle område og fritidsområdet, vil således ikke længere være omfattet af delegationsforbudet i § 41 a.

Dette udelukker dog ikke, at der i anden lovgivning fastsættes regler om, at takster omfattet af den pågældende lovgivning er undergivet et delegationsforbud.

Til nr. 2

Ophævelsen af bestemmelsen om, at sager vedrørende kommunalbestyrelsesmedlemmers strafbare pligttilsidesættelser skal behandles som statsadvokatsager, er en konsekvens af ændringer i retsplejelovens bestemmelser om påtalekompetence. Ved administrative forskrifter fastsat af Rigsadvokaten vil det blive sikret, at det fortsat er statsadvokaten, der har påtalekompetencen i sådanne sager. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Til stk. 1.

Det er kommunalbestyrelsen, som vælger lokaludvalgets medlemmer. Der er således ikke hjemmel til, at lokaludvalgets medlemmer vælges ved et valg af

holdt blandt lokalområdets vælgere (folkevalgte lokalråd).

Efter bestemmelsen kan kommunalbestyrelsen nedsætte lokaludvalg, der alene er rådgivende eller har begrænset beslutningskompetence, svarende til den kompetence, som kommunalbestyrelsen hidtil har haft i henhold til lovens § 17, stk. 4. Til sådanne lokaludvalg kan kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget eller de stående udvalg således henlægge opgaver ved delegation. En sådan bemyndigelse indebærer, at lokaludvalget er undergivet kommunalbestyrelsens (økonomiudvalgets eller vedkommende stående udvalgs) beslutninger i enhver henseende.

Kommunalbestyrelsen kan endvidere efter bestemmelsen nedsætte lokaludvalg med selvstændig beslutningskompetence. Der kan til selvstændig varetagelse i lokaludvalg henlægges de opgaver, der er nævnt i stk. 2. Beslutning herom træffes af kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der skal deltage observatører i lokaludvalgenes møder – eventuelt kun i nærmere bestemte møder. Observatørerne kan vælges af kommunalbestyrelsen eller af organisationer, foreninger m.v. Da observatører, der ikke er valgt af kommunalbestyrelsen, ikke kan få diæter m.v. i henhold til styrelseslovens § 16, stk. 3, er der foreslået en hjemmel til at tillægge sådanne observatører diæter m.v.

Afhængigt af fordelingen af institutioner, anlæg m.v. inden for de forskellige lokalområder vil der kunne være forskelle med hensyn til, hvilke beføjelser der overlades til udvalgenes bestyrelse eller selvstændige forvaltning.

Til stk. 2.

Bestemmelsen indeholder en angivelse af de lovgivningsområder, inden for hvilke kommunalbestyrelsen kan henlægge anliggender til lokaludvalgenes selvstændige varetagelse. Inden for de nævnte lovgivningsområder har lokaludvalgene i Herlev Kommunes frikommuneforsøg fået tillagt nærmere angivne selvstændige beføjelser.

Der er ikke med angivelsen af lovgivningsområderne tilsigtet væsentlige ændringer i de beføjelser, der kan overlades til lokaludvalg, jf. dog nærmere nedenfor om de enkelte bestemmelser.

Henlæggelse af selvstændige beføjelser til lokaludvalg skal godkendes af indenrigsministeren efter forhandling med vedkommende ressortminister, jf. stk. 4, 1. pkt.

Ad nr. 1-3

De opgaver på planområdet, som efter forslaget skal kunne henlægges til lokaludvalg, svarer til dem, der er tillagt de to lokaludvalg i Herlev Kommunes forsøg.

Lokaludvalgene i Herlev Kommune kan i henhold til det af Indenrigsministeriet godkendte frikommuneregulativ tilvejebringe lokalplaner og dispensere fra byplanvedtægter og lokalplaner inden for de områder, der i kommuneplanens rammer er udlagt til boligformål. Et af lokaludvalgene har således tilvejebragt en lokalplan for en rækkehusbebyggelse.

Lokaludvalgene i Herlev Kommune har endvidere ved et forsøg, der er godkendt af miljøministeren i henhold til planlovens § 4, overtaget kommunalbestyrelsens påtaleret efter planlovens § 43 med hensyn til visse servitutbestemmelser for boligbebyggelser.

Lokaludvalgenes afgørelser kan påklages til Naturklagenævnet efter reglerne i planlovens § 58 stk. 1, nr. 3, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 5.

Ad nr. 4 og 5

På vejområdet omfatter Herlev Kommunes forsøg med lokaludvalg trafiksikring, trafiksanering og færdselsregulerende foranstaltninger vedrørende såvel offentlige veje som private fællesveje i byområder. For de offentlige vejes vedkommende omfatter lokaludvalgenes kompetence dog ikke veje, der indgår i trafikvejnettet, eller som afgrænser lokalområderne fra hinanden. Endvidere er lokaludvalgene tillagt beføjelser vedrørende istandsættelse og vedligeholdelse af private fællesveje i byområder.

De nævnte opgaver er omfattet af vejlovens kap. 2 og privatvejlovens § 44 og kap. 10. Da vejlovens kap. 2 ikke kun omfatter offentlige veje i byområder, men alle offentlige kommuneveje, vil der med den foreslåede bestemmelse også være hjemmel til, at lokaludvalg kan få tillagt beføjelser vedrørende trafiksikring m.v. for så vidt angår offentlige veje uden for byområder. Det er dog herved forudsat, at administrationen af større trafikveje fortsat varetages af kommunalbestyrelsen.

Endvidere vil lokaludvalg kunne få tillagt beføjelser efter privatvejlovens kap. 6, der omfatter istandsættelse af private fællesveje på landet. Det blev i 1991 overvejet at udvide forsøget i Herlev Kommune med disse opgaver, men det blev opgivet at tilvejebringe lovhjemmel hertil.

Ad nr. 6 og 7

På miljøområdet har lokaludvalgene i Herlev Kommune selvstændige beføjelser for så vidt angår klager over røggener og klager over fritidsaktiviteter. Med lovforslaget sker en vis udvidelse af adgangen

til at henlægge opgaver til lokaludvalg på miljøområdet i forhold til Herlev Kommunes forsøg.

Efter bestemmelsen i nr. 6 kan lokaludvalg få tillagt kommunalbestyrelsens kompetence efter miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3, til at give påbud om foretagelse af afhjælpende foranstaltninger vedrørende idrætsanlæg, fritidsklubber og lignende fritidsaktiviteter, som medfører væsentlige støjulempere for omgivelserne.

De bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven, der er henvist til i bestemmelsen i nr. 7, giver miljøministeren hjemmel til at fastsætte regler om forskellige forhold på miljøbeskyttelsesområdet. De opgaver, der i medfør af denne bestemmelse vil kunne henlægges til lokaludvalg, fremgår således ikke direkte af miljøbeskyttelsesloven, men af regler, der er udstedt i medfør af loven. De beføjelser, der i henhold hertil vil kunne overlades til lokaludvalg, vedrører udstedelse af påbud og fastsættelse af bestemmelser med henblik på dels at forebygge luftforurening eller støjgener fra motorkøretøjer, dels at begrænse ikke-erhvervsmæssig anvendelse af støjende, motordrevne redskaber, værktøj mv., jf. kap. 6 i bekendtgørelse nr. 366 af 10. maj 1992 om ikke-erhvervsmæssigt dyrehold, uhygiejniske forhold m.m.

Ad nr. 8

På folkeskoleområdet varetager lokaludvalgene i Herlev Kommune inden for deres stedlige område enkelte af de opgaver, der efter folkeskoleloven påhviler kommunalbestyrelsen med hensyn til styrelsen af kommunens skolevæsen, jf. lovbekendtgørelse nr. 669 af 29. juli 1992 kap. 5 a.

Lokaludvalgene i Herlev Kommune varetager således forvaltningen af kommunalbestyrelsens opgaver vedrørende kursusdeling på 8. og 9. klassetrin, tilskud til udviklingsarbejder, tilskud til ekstraordinære anskaffelser af materiel til den enkelte skole samt fastsættelse af skolens rammebevilling i relation til nærmere afgrænsede formål. Endvidere afgiver lokaludvalgene indstilling til kommunalbestyrelsen om besættelse af stillinger som skoleinspektør, viceskoleinspektør og daglig leder af skolefritidsordningen, samt indstilling om undladelse af kursusdeling af undervisningen i regning/matematik, engelsk, tysk og fysik/kemi på 10. klassetrin. Desuden kan et lokaludvalgsmedlem efter skolebestyrelsens anmodning deltage i skolebestyrelsens møder uden stemmeret. Endvidere har lokaludvalgene kompetence til at fastsætte den enkelte skoles økonomiske ramme for så vidt angår undervisningsmaterialer, inventar, ekskursioner, udsmykning, eksamensudgifter, løbende indvendig vedligeholdelse af bygninger,

lejrskole, elevrådsarbejde, rengøring, repræsentation, timelønnede vikarer, el, varme og vand.

Det er forudsat, at de opgaver inden for folkeskoleområdet, som efter lovforslaget kan tillægges lokaludvalg, svarer til de opgaver, der ved frikommuneprojektet i Herlev Kommune er tillagt lokaludvalgene. Ved den nye folkeskolelov, lov nr. 509 af 30. juni 1993, er bestemmelsen om kursusdeling i prøvefagene på 8.10. klassetrin dog ophævet.

Da den nye folkeskolelov træder i kraft den 1. august 1994, er det foreslået, at reglerne først træder i kraft samtidig hermed, jf. lovforslagets § 3. Efter lov nr. 895 af 30. november 1993 om forlængelse af visse frikommuneforsøg vil Herlev Kommunes forsøg ved lokaludvalg indtil denne dato kunne videreføres efter de hidtil gældende regler.

Ad nr. 9

Lokaludvalgene i Herlev Kommune varetager på daginstitutionsområdet opgaver vedrørende fastlæggelse af de enkelte institutioners daglige åbningstid, fastlæggelse af aldersgrænserne mellem vuggestuer, børnehaver og fritidshjem/klubber, rengøring og udvendig vedligeholdelse af institutionerne, ekstraordinær vedligeholdelse af og anskaffelser til institutionerne, fastlæggelse af institutionernes rådighedsbeløb og beløb til kolonileje, samt fastlæggelse af forældrebetaling for koloniophold. Lokaludvalgene ansætter endvidere ledere og stedfortrædere for ledere af daginstitutionerne i lokalområdet og udpeger en repræsentant til uden stemmeret at deltage i møder i daginstitutionernes forældreråd.

Med forslaget vil lokaludvalg kunne få tilsvarende kompetence på de ovenfor nævnte områder. Det er primært de opgaver, som kommunalbestyrelsen ikke kan henlægge til forældrebestyrelser, der herved kan overlades til lokaludvalg. Kompetencen vedrørende anvendelsen af den enkelte institutions rådighedsbeløb kan imidlertid af kommunalbestyrelsen henlægges til forældrebestyrelsen, dvs. også anvendelsen af midlerne til rengøring og udvendig vedligeholdelse. Endvidere er kompetencen vedrørende institutionernes åbningstid en del af den kompetence, der også efter kommunalbestyrelsens valg kan tillægges forældrebestyrelsen (fastlæggelse af den daglige åbningstid inden for de af kommunalbestyrelsen fastlagte rammer). For så vidt angår forældrebetaling for koloniophold og ansættelseskompetence er der derimod tale om beføjelser, som ikke kan tillægges forældrebestyrelser.

Ud over de beføjelser, som Herlev Kommunes lokaludvalg i dag har på det sociale område, vil bestemmelsen give mulighed for at tillægge lokalud-

valg opgaver på dagplejeområdet, jf. bistanndslovens kap. 14.

Ad nr. 10

Denne bestemmelse vedrører de ulovbestemte kommunale opgaver (kommunalfuldmagten), som kommunalbestyrelsen kan overlade til selvstændig varetagelse af lokaludvalg. I modsætning til, hvad der gælder med hensyn til de lovbestemte opgaver i nr. 1-9, gælder der ikke særlige begrænsninger med hensyn til overladelse af ulovbestemte kommunale opgaver til selvstændig varetagelse af lokaludvalg.

Som eksempel på sådanne opgaver kan nævnes, at de 2 lokaludvalg i Herlev Kommune i fællesskab varetager kommunens opgaver vedrørende fritidscentre for voksne og anden fritidsvirksomhed for voksne. Endvidere varetager det enkelte lokaludvalg forvaltningen af tilskud til foreninger til kulturelle aktiviteter, børneteaterforestillinger og andre kulturelle arrangementer. Kommunalbestyrelsen varetager de nævnte opgaver på ulovbestemt grundlag, og en henlæggelse af sådanne opgaver til selvstændig varetagelse af lokaludvalg indebærer således ikke en fravigelse af lovgivningen på det kulturelle område.

En henlæggelse af opgaver til selvstændig varetagelse af lokaludvalg indebærer imidlertid en fravigelse af almindelige forvaltningsretlige regler, hvorefter en delegation frit kan tilbagekaldes af den delegerende myndighed, og hvorefter det organ, hvortil kompetence er delegeret, er undergivet den delegerende myndigheds beslutninger.

Til stk. 3.

Efter bestemmelsen skal kommunalbestyrelsen for så vidt angår lokaludvalg med selvstændig beslutningskompetence fastsætte de nærmere regler om lokaludvalgene og deres virksomhed i et regulativ. Det er alene de opgaver, der er henlagt til selvstændig varetagelse i lokaludvalgene, der skal angives i regulativet. Beføjelser, der overlades ved delegation, skal således ikke angives i regulativet, idet kommunalbestyrelsen herved ville underkaste sig nogle bindinger. Dette svarer til, at beføjelser, der ved delegation overlades til stående udvalg nedsat i henhold til styrelsesloven, ikke skal angives i styrelsesvedtægten.

I regulativet kan det fastsættes, at formanden for lokaludvalget skal tillægges et vederlag. I Herlev Kommune har der været udbetalt et vederlag svarende til 10% af borgmesterens vederlag. Desuden kan der i regulativet fastsættes yderligere regler om styrelsesmæssige forhold, som er ønskelige af hensyn til gennemførelsen af en styrelsesordning med lokaludvalg. Der kan i den forbindelse også fastsættes reg-

ler, der fraviger styrelseslovens regler, jf. den tilsvarende bestemmelse i styrelseslovens § 64, stk. 3, om magistratsordningen.

Til stk. 4.

Regulativet om lokaludvalg skal vedtages på samme måde som styrelsesvedtægten. Indenrigsministeren skal efter forhandling med vedkommende ressourceminister godkende regulativet. Dette skyldes, at overførsel af sådanne opgaver til lokaludvalg indebærer en fravigelse, dels af den kommunale styrelseslovs § 2, stk. 1, hvorefter kommunernes anliggender styres af kommunalbestyrelser, dels af speciallovgivningen hvor kompetencen er henlagt til kommunalbestyrelserne. Også ændringer af sådanne bestemmelser skal godkendes, hvorimod en ophævelse heraf ikke kræver godkendelse.

Da overførsel af opgaver til selvstændig varetagelse i lokaludvalg indebærer en fravigelse af de regler, der gælder for resten af landet, må en meddelelse herom bekendtgøres 2 gange i den lokale presse. Endvidere må regulativet – ligesom styrelsesvedtægten – være tilgængeligt for kommunens beboere.

Til stk. 5.

Når lokaludvalgene får en helt selvstændig kompetence, må deres afgørelser kunne indbringes for klagemyndighederne i samme omfang, som hvis de var truffet af kommunalbestyrelsen.

Til stk. 6.

Når lokaludvalgene får selvstændig beslutningskompetence, må der også være et direkte tilsyn med deres virksomhed. Da lokaludvalgene ikke har bevillingsmæssige beføjelser, bliver der alene tale om et legalitetstilsyn efter den kommunale styrelseslovs §§ 61 og 61 b. Det foreslås, at tilsynet varetages af tilsynsrådene ligesom tilsynet med kommunalbestyrelserne (i Frederiksberg Kommune dog af indenrigsministeren). Lokaludvalgsmedlemmer vil efter bestemmelsen endvidere kunne straffes for grove pligtforsømmelser efter samme regler, som gælder for kommunalbestyrelsesmedlemmer, jf. den kommunale styrelseslovs § 61 c.

Til § 2

Til nr. 1

Forslaget svarer til den foreslåede ændring af § 41 a i den kommunale styrelseslov. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Til nr. 2

Forslaget svarer til den foreslåede ophævelse af § 61 c, stk. 3, i den kommunale styrelseslov, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 2.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. august 1994.

Det bemærkes herved, at Herlev Kommunes forsøg med lokaludvalg efter § 1, nr. 2, i lov nr. 895 af 30. november 1993 om forlængelse af visse frikommuneforsøg vil kunne videreføres efter de hidtil gældende regler indtil den 1. august 1994.